

Notitie

Contactpersoon Martijn Gerritsen

Datum 5 februari 2016

Kenmerk N001-1236095EMG-V01

Advies m.e.r.-plicht actualisatie bestemmingsplan bedrijventerrein Urk

De gemeente Urk heeft het voornemen om het bestemmingsplan voor het bedrijventerrein Urk te actualiseren. Ten opzichte van het vigerende bestemmingsplan uit 2007 worden geen nieuwe ontwikkelingen mogelijk gemaakt (conserverend bestemmingsplan). Niet alle ruimte die het vigerende bestemmingsplan biedt voor bedrijvigheid is nog benut. Het opnieuw bestemmen van deze ontwikkelruimte is mogelijk m.e.r.-(beoordelings)plichtig. In deze notitie wordt het voornemen getoetst aan het momenteel geldende Besluit m.e.r. (per 1 april 2011 van kracht). Op basis daarvan volgt in deze notitie een advies en wordt aangegeven wat het advies betekent voor het vervolg van de planvorming.

1.1 Toelichting op het voornemen

Het bedrijventerrein Urk is gelegen ten zuiden van de kern Urk. De grenzen van het bestemmingsplan worden gevormd door de Zuidermeertocht (oostzijde), Urkerweg (noordzijde), Stortemelk (westzijde, de teen van de dijk en de gemeentegrens (zuidzijde). De belangrijkste ontsluitingsweg in het gebied is de Domineesweg (N352).

Vanaf midden jaren 70 is het bedrijventerrein ontwikkeld. Vooral visverwerkende bedrijven vestigden zich op het bedrijventerrein. Tussen de visverwerkende bedrijven vestigden zich ook niet visverwerkende bedrijven. Het bedrijventerrein is steeds verder in oostelijke richting uitgebreid. Het bedrijven kent momenteel een oppervlakte van 130 hectare. Hiervan zijn circa 14 hectare nog niet ontwikkeld. Deze gronden liggen in het oostelijk deel van bedrijventerrein (Zwolsehoek fase 4 en 5).

Het vigerende bestemmingsplan laat categorie 1-4 bedrijven toe. Van de nog onverkochte ontwikkelruimte is 8 ha bestemd voor maximaal categorie 3 en 6 ha voor categorie 3 of 4 (hoofdzakelijk voedselverwerking, vis).

1.2 Toetsing m.e.r. plicht

Besluit m.e.r.

In het Besluit m.e.r. zijn de activiteiten benoemd waar een m.e.r.-(beoordelings)plicht voor geldt. Relevant zijn de zogenoemde C- en D-lijst uit de bijlage van het Besluit. De m.e.r.-plichtige

activiteiten zijn opgenomen in de C-lijst, de m.e.r.-beoordelingsplichtige activiteit in de D-lijst¹. Het voornemen wordt getoetst aan de in deze bijlagen opgenomen drempelwaarden.

Op grond van de bijlage bij het Besluit m.e.r. (onderdeel D, categorie 11.3) geldt de m.e.r.-beoordelingsplicht voor de aanleg, uitbreiding of wijziging van een industrieterrein in gevallen waarin de activiteit betrekking heeft op een oppervlakte van 75 hectare of meer. Onder industrieterrein worden terreinen verstaan die bedoeld zijn voor de vestiging van industriële bedrijven. Hierbij worden niet alleen terreinen voor vestiging van grote, zware industrie bedoeld. Ook terreinen voor de vestiging van kleinere bedrijven waarbinnen industriële activiteiten plaatsvinden, vallen hier onder. Omdat op het bedrijventerrein Urk bedrijven tot en met categorie 4 zich mogen vestigen is volgens deze definitie sprake van een industrieterrein.

De relevante vraag in dit kader wat precies onder de “activiteit” wordt verstaan. Oftewel welk voornemen moet worden getoetst. De Commissie voor de m.e.r. hanteert hiervoor als uitgangspunt dat alles waarover het bevoegd gezag opnieuw een besluit kan nemen hoort bij het voornemen. Bij een bestemmingsplan zijn dit de volgende elementen²:

1. *Niet-benutte vergunningruimte*
(Her)bestemmingen die al wel zijn vergund, maar die niet benut worden. Denk aan niet-benutte vergunning-ruimte van bedrijven die zijn gestopt en niet zomaar opnieuw kunnen opstarten (omdat er bijvoorbeeld eerst verbouwd moet worden), maar waarvan de vergunning nog geldig is.
2. *Nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen*
Alle nieuwe activiteiten en (her)bestemmingen die nog niet zijn vergund.
3. *Illegale situaties.*
Illegale situaties die worden gelegaliseerd met het voornemen.

Het voornemen in het kader van dit bestemmingsplan betreft het herbestemmen van circa 14 hectare bedrijventerrein met maximaal categorie 4. Er is dus sprake van industriële bedrijven en er moet dus getoetst worden aan de drempelwaarden van categorie 11.3 van het besluit m.e.r. Op basis hiervan kan geconcludeerd worden dat het voornemen ruim beneden de drempelwaarden valt. In dit geval geldt echter wel dat een zogenaamde vormvrije m.e.r.-beoordeling uitgevoerd moet worden (zie kader).

Een ander spoor op basis waarvan een m.e.r. plicht geldt, is wanneer het bestemmingsplan een kaderstellend plan is voor nog een later te nemen m.e.r.-(beoordelings)plichtig besluit (bijv. een

¹ Bij een m.e.r.-plicht moet per definitie de m.e.r.-procedure worden doorlopen, bij een m.e.r.-beoordeling wordt alleen beoordeeld of aanleiding is om de m.e.r.-plicht te doorlopen (bijvoorbeeld vanwege bijzonderheden vanuit de omgeving of het project).

² Referentiesituatie in MER voor bestemmingsplannen, Factsheet nr. 29, 8 januari 2015, Commissie voor de m.e.r.

omgevingsvergunning Milieu) om een activiteit te realiseren. Voor de nog onbenutte ruimte in het bestemmingsplan sluit de huidige bedrijvenlijst bepaalde m.e.r. (beoordelings) plichtige activiteiten niet uit³. Daarmee is het nieuwe bestemmingsplan formeel planm.e.r. plichtig.

Kader: Vormvrije m.e.r.-beoordeling

Een belangrijk element in het nieuwe Besluit m.e.r. is het (in feite) indicatief maken van de gevaldefinities (de drempelwaarden in kolom 2 in de D-lijst). Dit betekent dat het bevoegd gezag meer moet doen dan onder de oude regelgeving. Kon vroeger worden volstaan met de mededeling in het Besluit dat de omvang van de activiteit onder de drempelwaarde lag en dus geen m.e.r. (beoordeling) noodzakelijk was, onder de nu geldende regeling moet een motivering worden gegeven. Deze motivering moet zijn gebaseerd op een toets die qua inhoud (dat wil zeggen: op basis van dezelfde criteria) aansluit bij m.e.r.-beoordeling, de diepgang kan echter anders zijn en er zijn geen vormvereisten. Voor deze toets wordt de term vormvrije m.e.r.-beoordeling gehanteerd.

Passende beoordeling en planm.e.r.-plicht

Op grond van art. 7.2a Wet milieubeheer zijn plannen waarvoor een passende beoordeling moet worden gemaakt m.e.r.-plichtig. Een passende beoordeling moet worden uitgevoerd wanneer significante effecten, door toedoen van het voornemen, op de instandhoudingsdoelen van Natura 2000-gebieden niet uitgesloten kunnen worden of onzeker zijn. In de directe omgeving van het plangebied is het Natura 2000-gebied IJsselmeer gelegen. Op grotere afstand liggen gebieden zoals de Weerribben en de Wieden. Indirecte effecten die op deze gebieden kunnen optreden zijn verstoringseffecten (licht en geluid) en effecten van extra stikstofuitstoot door het aantrekken van extra verkeer of extra emissie van bedrijven uit het gebied. Vooral dit laatste effect is naar verwachting relevant voor het plangebied. De problematiek rondom stikstof ligt op dit moment erg gevoelig. De lijn is daarom dat alle ontwikkelingen in het bestemmingsplan die een toename van stikstofdepositie tot gevolg hebben (hoe klein ook) dienen daarom op dit aspect te worden getoetst omdat zij een negatief effect kunnen hebben op de kwaliteit en omvang van betreffende gevoelige gebieden.

Op basis van een zogenaamde voortoets NB –wet kan inzichtelijk gemaakt worden of in het kader van het op te stellen bestemmingsplan een passende beoordeling nodig is (zie ook paragraaf 1.3). Indien dit het geval is zal het voornemen planm.e.r.-plichtig zijn.

1.3 Advies

Na het toetsen van het voornemen aan het Besluit m.e.r. kan het volgende geconcludeerd worden:

- Het voornemen kan beschouwd worden als de uitbreiding van een bedrijventerrein (categorie 11.3, D-lijst). De geplande ontwikkelingen blijven echter ver beneden de drempelwaarden

³ Op basis van mondelinge informatie van de gemeente Urk

waardoor een directe m.e.r.-plicht niet aan de orde is. Wel zal in dit kader een zogenaamde vormvrije m.e.r. beoordeling uitgevoerd moeten worden.

- De vestiging van m.e.r.-(beoordelings)plichtige bedrijven is niet uitgesloten. Het bestemmingsplan vormt daardoor een kader voor toekomstige m.e.r. (beoordelings) plichtige bedrijven. Vanuit dit spoor geldt een planm.e.r. plicht.
- Door de ontwikkeling van extra bedrijven en daarmee samenhangende activiteiten kunnen effecten optreden op Natura 2000 gebieden (IJsselmeer en verder weggelegen de Weerribben en de Wieden). Vooral de effecten van extra stikstofdepositie door de toename van verkeer ligt gevoelig en kan een effect op grote afstand veroorzaken. Mogelijk is daarom een passende beoordeling in het kader van de natuurbescherming wet noodzakelijk. Wanneer dit het geval is dan is het voornemen planm.e.r.-plichtig. Een voortoets NB – wet zal hier meer duidelijkheid over geven.

Uit de toetsing in paragraaf 1.2 blijkt dat er in ieder geval een vormvrije m.e.r.-beoordeling noodzakelijk is. De vormvrije m.e.r.-beoordeling dient als paragraaf opgenomen te worden in het bestemmingsplan. Op basis van de beschikbare informatie en milieuonderzoeken zal beargumenteerd moeten worden waarom voor het bestemmingsplan geen milieueffectrapportage opgesteld hoeft te worden. Voor de vormvrije m.e.r.-beoordeling bestaan geen vereisten voor de vorm, maar wel voor de inhoud. Er dient onder meer aandacht te worden besteed aan het bereik van het effect, het grensoverschrijdende karakter van het effect, de waarschijnlijkheid van het effect en de duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect. Als blijkt dat vanuit een ander spoor wel een planm.e.r moet worden opgesteld is het opstellen van een vormvrije m.e.r. beoordeling vanzelfsprekend overbodig.

Omdat het bestemmingsplan op basis van de huidige uitgangspunten kaderstellend is voor m.e.r. (beoordelings)plichtige activiteiten geldt formeel een planm.e.r. plicht. Dit kan voorkomen worden door de bedrijven op de bedrijvenlijst die m.e.r.(beoordelings) plichtig zijn te limiteren tot aan de grenswaarden uit het besluitm.e.r. (D lijst of C lijst indien hier sprake van is). Dit geldt dan alleen voor de nog niet benutte ruimte in het bestemmingsplan. Door vervolgens een afwijkingsbevoegdheid op te nemen in het bestemmingsplan voor een overschrijding van de drempelwaarden kunnen de activiteiten uiteindelijk als nog worden toegestaan. Gekoppeld aan de omgevingsvergunning voor de specifieke activiteit zal dan nog wel een m.e.r. beoordeling (indien sprake is van een activiteit op de D lijst) opgesteld moeten worden.

Of een passende beoordeling en op basis hiervan een plan m.e.r.-plicht aan de orde is, zal moeten blijken uit een zogenaamde voortoets. Deze toets geeft antwoord op de vraag of er ter onderbouwing van het bestemmingsplan een passende beoordeling noodzakelijk is. Omdat vooral het effect van een toename van stikstofdepositie relevant lijkt wordt geadviseerd om een

Aerius⁴ berekening uit te voeren waar uit duidelijk zal worden of sprake is van een (tijdelijk) effect. Deze berekening kan ook het effect inzichtelijk maken op de omgeving gelegen beschermde natuurmonumenten. Het beschermd natuurmonument Staartweg Urk is stikstofgevoelig. Daarnaast kunnen kort de andere mogelijke effecten worden beschreven (op het Natura 2000 gebied IJsselmeer).

Indien sprake is van een mogelijk significant effect zijn vervolgens meerdere strategieën denkbaar waarmee dit effect voorkomen kan worden. Bijvoorbeeld het nemen van bronmaatregelen (reduceren emissie, gefaseerde ontwikkeling, et cetera). Indien dit goed geborgd wordt in het bestemmingsplan hoeft dit niet bij voorbaat te leiden tot het uitvoeren van een passende beoordeling en een daarmee een planMER plicht.

⁴ AERIUS is het rekeninstrument van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS)